

На 3. 02. 1988 г. навърши 80 години Александър Петрович Соловов — професор в катедра геохимия към Геологическия факултет на Московския държавен университет „М. В. Ломоносов“, един от създателите на геохимичните методи за търсене на находища на полезни изкопаеми и един от водещите учени в СССР и от световен мащаб в тази област днес. Геофизик по образование, започвайки от 1934 г., вече около 55 години от своя живот той отдаде на любимите геохимични методи, извършвайки огромна систематична и плодотворна работа за тяхното развитие и утвърждаване. Цялата негова научна и организационна дейност е тясно свързана с практиката и е изцяло подчинена на главната цел на геоложките работи — развитието на минерално-суровинната база на обществото.

Трудовете на А. П. Соловов са от фундаментално значение за разработването на теоретичните основи на образуването на вторичните ореоли и потоците на разсейване, на тяхната класификация и на методите за количествената им интерпретация. Неговата докторска дисертация „Основни теории и практики металометрических съемок“ (1959) е първата в света монография по тези въпроси. Той е автор и на първата в СССР „Инструкция по металометрической съемке“ (1957) и един от съставителите на последната „Инструкция по геохимическим методам поисков рудных месторождений“ (1983), по която работим сега и в България.

През последните десетилетия от проф. Соловов и сътрудниците му успешно се работи по изследване на ендегенната геохимична зоналност и използването ѝ за прогнозиране на скрити орудявания в дълбочина, отделянето на слабите геохимични аномалии в закритите райони, откриването на повърхността на наложените ореоли на погребаните рудни находища, търсенето на находища чрез газови методи, създаването на програми за обработка на геохимични данни на ЕИМ и пр. Особено актуални са работите му по разработването на методите за оценка на прогнозните ресурси на металите през различните стадии на търсенето и проучването на рудни находища. На неговите трудове се базира известният метод на непосредствено изчисляване на прогнозните ресурси по геохимични данни. Един по-нов подход в тази насока се гради върху формулирания от него (1968, 1978) принцип, че генетично еднотипните находища с различна големина са геометрични и геохимични фигури на подобие.

Александър Петрович редовно участва в научни съвещания, симпозиуми и конгреси с

обобщаващи проблемни доклади и със статии в научната периодика, в които се анализират и набелязват най-актуалните направления и перспективите на развитие на геохимичните методи за търсене.

Вече 42-годишна история има и педагогическата работа на А. П. Соловов. От 1946 г. той чете курс по геохимични методи за търсене на полезни изкопаеми — първоначално в МГРИ и в Казахския политехнически институт (Алма-Ата), а от 1964 г. — в МГУ. Постоянно е канен да чете този курс в други организации в СССР и в чужбина. Венец на преподавателския му труд е неговият учебник „Геохимические методы поисков месторождений полезных ископаемых“ (1985) — един концентриран синтез на теорията и методиката на геохимичното търсене, настояща книга за специалистите геохимици. Широко известен и търсен е и сборникът задачи по геохимични методи (2. изд., 1985 г., в съавторство с А. А. Матвеев), който е прекрасно и много полезно учебно пособие за изграждане на практически умения по специалността.

А. П. Соловов работи активно като член на научните съвети на Геологическия факултет на МГУ и на ИМГРЭ, на бюрото на Междуведомствения съвет по научните основи на геохимичните методи за търсене на находища, на редколегии на научни списания и т. н. С примера на живота си, със своя ум и неизчерпаема енергия, висока организираност, високателност и отговорност към работата, с широката си култура и лично обаяние Александър Петрович възпитава вече няколко поколения студенти, аспиранти и специалисти геохимично-проучватели.

В България А. П. Соловов е идвал три пъти: през 1969 г. като експерт в Комитета по геология по приложението на геохимичните методи за търсене на находища на цветни метали (Панагюрски, Врачанско-Искърски и други райони) и през 1978 г. и 1983 г. за четене на лекции в Софийския университет пред курсове за следдипломна квалификация. За заслугите му към развитието на нашата минерално-суровинна база и обучението на български специалисти и аспиранти през 1983 г. проф. А. П. Соловов е избран за почетен член на БГД. Носител е и на почетния знак на Софийския университет „Климент Охридски“.

По случай бележития му юбилей българските геолози сърдечно поздравяват Александър Петрович и му пожелават добро здраве и по-нататъшни успехи в неговата научна и педагогическа дейност!

Симеон Куйкин